

Eerste Nederlandsche - Nieuwe Eerste Nederlandsche te Den Haag

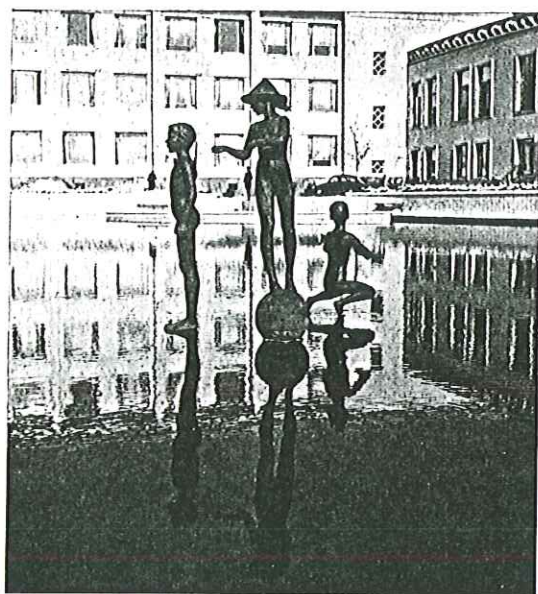
Ontwerp Ir. A. van der Steur †

Uitgevoerd door architectenbureau Ir. J. P. van Bruggen, G. Drexhage (B.N.A.), Ir. J. J. Sterkenburg en A. Bodon (B.N.A.)

Kort voor het einde van de tweede wereldoorlog werd het vermaarde, uit het midden van de achttiende eeuw daterende „Huis aan de Boschkant“, waarin sedert 1909 het hoofdkantoor van de „Eerste Nederlandsche“ en de „Nieuwe Eerste Nederlandsche“ was gevestigd, bij een boven Den Haag uitgevoerd bombardement geheel verwoest. Daardoor was de stichting van een nieuw gebouw noodzakelijk geworden. Dit nieuwe gebouw — schepping van de tijdens de bouwwerkzaamheden in 1952 overleden bouwmeester Ir. A. van der Steur en voortgezet door archi-

tect A. Bodon — is thans gereedgekomen en op 16 mei jl. door de Burgemeester van Den Haag officieel geopend. De compagnon van de heer Ir. A. van der Steur, de heer Ir. W. A. C. Herman de Groot, die de betonconstructie voor het werk verzorgde, overleed ruim een jaar voor Ir. A. van der Steur. Zijn plaats werd ingenomen door Ir. J. P. van Bruggen. Als binnenhuisarchitecte trad naast de heer A. Bodon op Mevrouw Titia Bodon-Kuipers.

Vorm en ligging van het terrein, waarop het nieuwe gebouw

Beeldjes in de vijver

is verzezen — nabij de Oude Scheveningseweg, aan de Johan de Wittlaan — gaven de architect een zeldzame gelegenheid zijn verbeeldingskracht de vrije teugel te laten en een gebouw te ontwerpen, dat aan de stedenbouwkundige opzet van dit stadsgedeelte een bijzonder accent zou geven en door zijn statig en monumentaal karakter op waardige wijze de vooraanstaande plaats, welke de Eerste Nederlandsche en de Nieuwe Eerste Nederlandsche in de verzekeringswereld innemen, tot uitdrukking te brengen.

Het resultaat is dan ook geworden een gebouw, waarvan het zware in artystone uitgevoerde basement de draagkracht symboliseert van de verzekeringsinstellingen, welke het huisvest en waarvan de architectuur uitdrukking geeft aan hetgeen daarbinnen geschiedt.

Zoals uit de afgedrukte plattegronden moge blijken, is de grondopzet van het gebouw in wezen zeer eenvoudig; afgezien van de verlengde vleugel langs de Stadhouderslaan, waarin thans de Herstelbank zetelt, is het grondvlak van het gebouw, in overeenstemming met de vorm van het terrein, een cirkelsegment, beter: het segment van een reeks concentrische cirkels, met als middelpunt het centrum van de liftschacht in de naar de Scheveningseweg gerichte punt van het gebouw en met als buitenste cirkellijn de ronde voorgevel langs de vijver, in het midden van welke gevel de hoofdingang van het gebouw is gelegen.

Deze opzet is consequent doorgevoerd; vandaar ook de grote gebogen corridors parterre en op de eerste etage, de gebogen vorm van de personeelscantine daarboven en de gebogen gangen, die op alle vijf bouwlagen de noord- en zuidzijde van het gebouw met elkaar verbinden; ove-

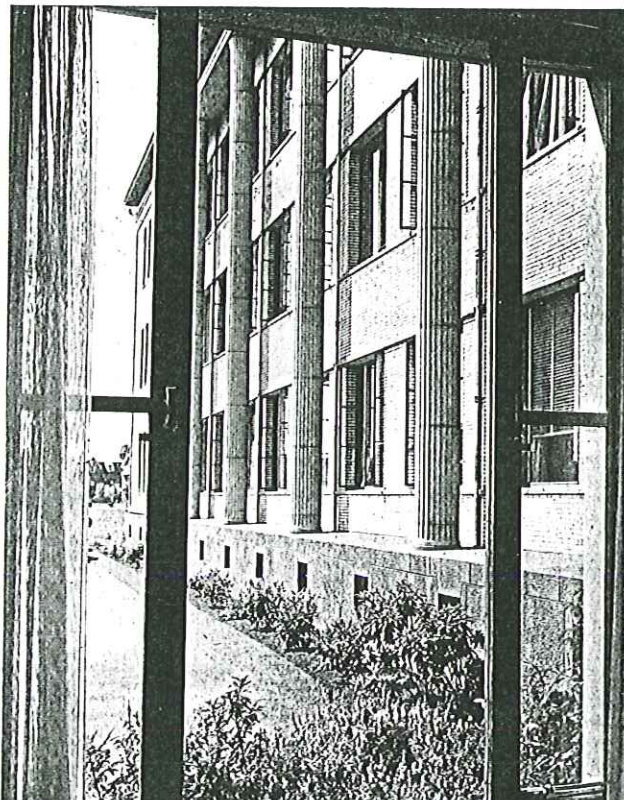
rigens nagenoeg de enige werkelijke gangen die het gebouw kent!

Het grote puntgedeelte, waarin de afdelingen van de beide maatschappijen en daarenboven een groot aantal vertrekkers van staffunctionarissen zijn ondergebracht, is aan de noord- en aan de zuidzijde door forse torenlichamen afgesloten; het hart van dit puntgedeelte bestaat uit een uit zwaar beton vervaardigd en in vijf lagen opgetrokken driehoekig lichaam, waarin de kluizen voor de zgn. levende archieven zijn ondergebracht en in het souterrain de garderobes van het personeel.

Om dit driehoekige lichaam heen gegroepeerd liggen in het souterrain de rijwielbergplaatsen voor het personeel en de werkplaatsen voor de technici; parterre en op de daarboven gelegen verdiepingen bevinden zich de afdelingen, kamers voor staffunctionarissen, spreekkamers enz. Het grote voordeel van deze opzet is dat het personeel van de afdelingen het in de kluizen geborgen dossiermateriaal onder zijn onmiddellijk bereik heeft, waardoor veel geloop en tijdverlies worden voorkomen.

Van de afdelingen gescheiden door een tussen de beide torenlichamen besloten lichte hof, ligt het grandioos ontworpen voorgedeelte van het gebouw, dat een meer representatieve functie heeft. De hoofdingang leidt hier tot een weidse, lichtgebogen corridor, welke toegang geeft tot de afdelingen. Tegenover de hoofdingang gaat deze corridor over in een centraal gelegen, ronde hal, waarin aan de achterzijde de brede, door bordessen onderbroken monumentale trap naar de eerste etage leidt. Hal en trappenhuis worden verlicht door een hoge, zeventdelige raamwand,

Fragment

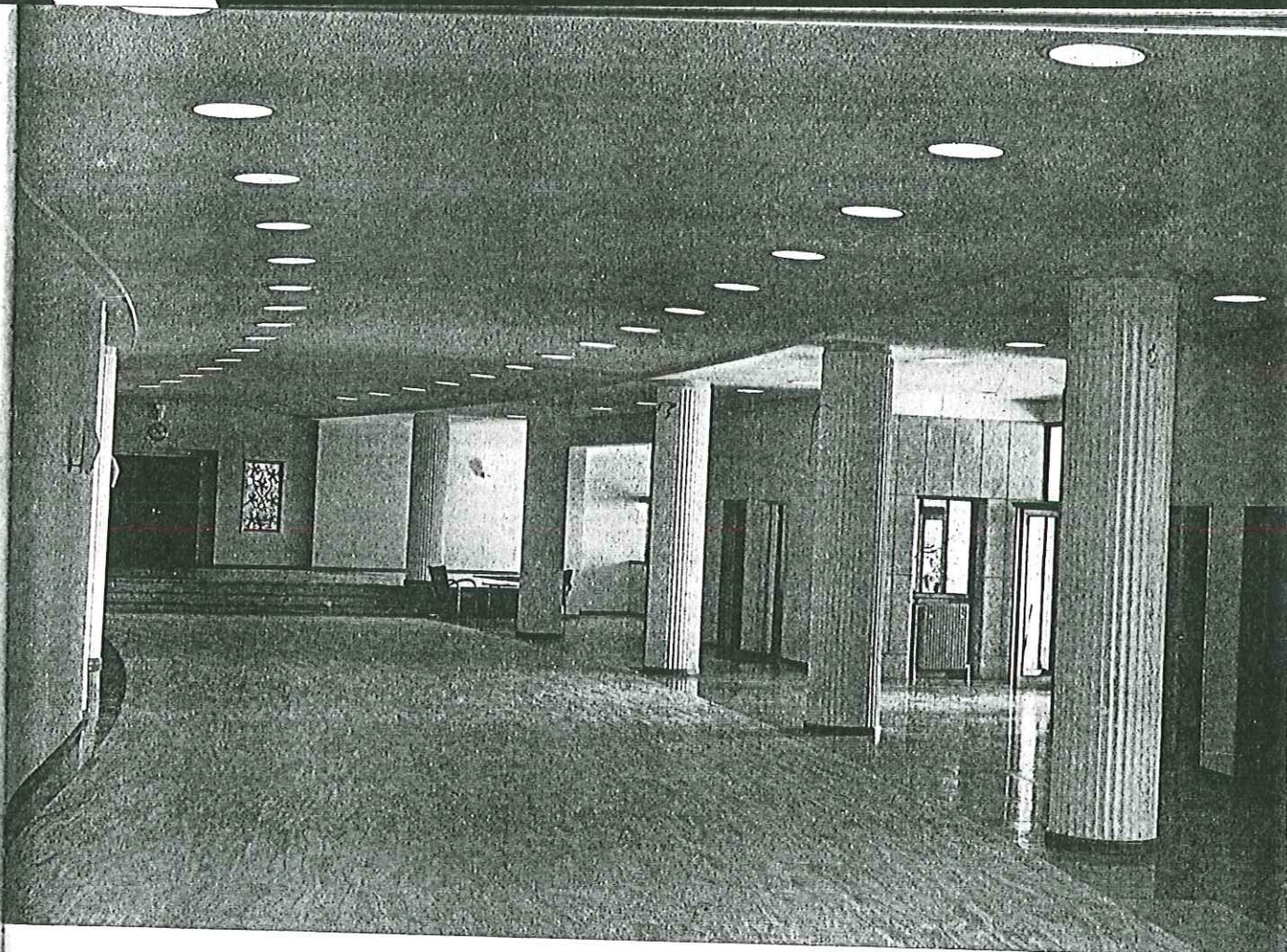

het ge-

de beide
l vertrek-
aan de
en afge-
een uit
getrokken
levende
de gar-

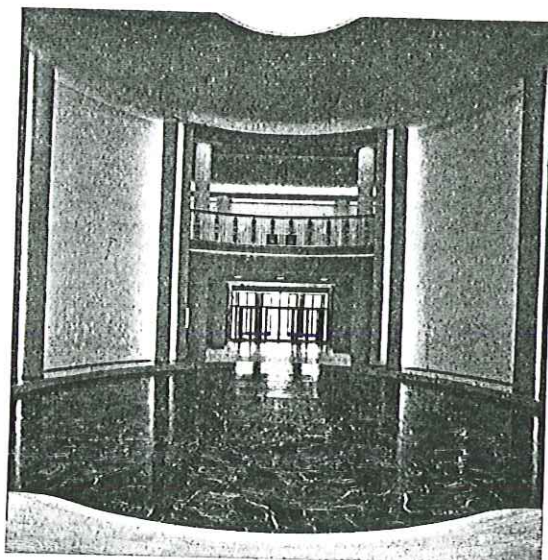
iggen in
oneel en
de daar-
delingen,
enz. Het
l van
materiaal
l geloop

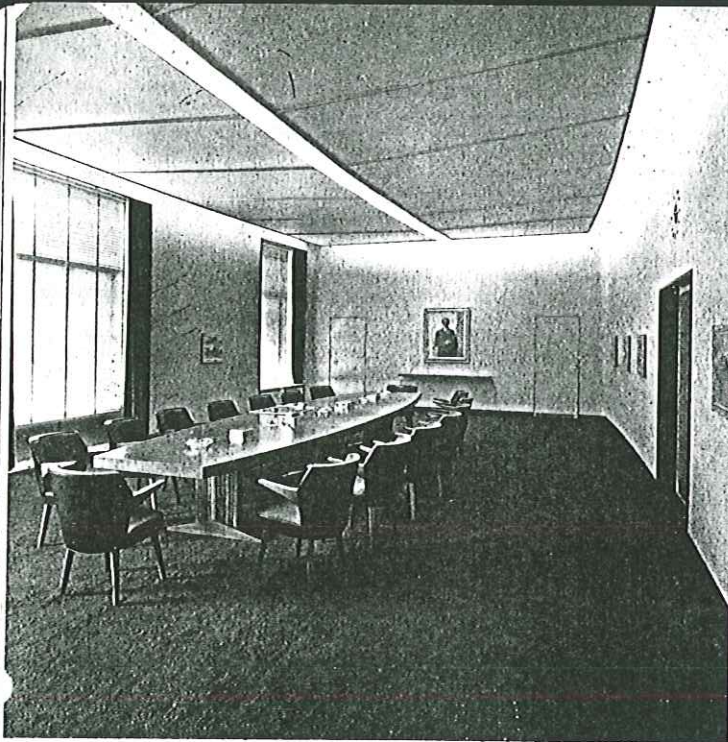
le beide
ontwor-
epresen-
tot een
ft tot de
corridor
aan de
n monu-
ppenhu-
mwand,

Corridor. Het gebouw door de tourniquets binnengaand komt men in de licht gebogen corridor. Deze vormt de toegang tot de afdelingen. Hiermee verbonden tot één groots werkend geheel is de ronde hal, die toegang geeft tot de vergaderzalen en directie-vertrekken. De forse kolommen, die de bovenbouw schragen, zijn in wit pleisterwerk uitgevoerd; het plafond is bespoten met acoustisch materiaal. De vloeren zijn van diverse soorten marmer. Het siersmeedwerk voor de binnenramen is van de kunstsmiden Brom.

Hal. In de grote hal, die als het ware het hart van het gebouw vormt, is een bijzonder effect bereikt doordat de verlichting achter de kolommen is aangebracht.

Grote vergaderzaal met de beide licht gebogen langswanden. De verlichting is in het doorhangende, zwevende plafond aangebracht en zorgt voor een gelijkmatige verspreiding van het licht. De bekleding van de zaal bevordert zowel optisch als acoustisch de rustgevende stemming, die met de inrichting van deze zaal beoogd werd.

die aan de lichteof grenst. Op de eerste etage boven de hoofdingang ligt de grote vergaderzaal; ter weerszijden daarvan worden de directievertrekken aangetroffen. De vergaderzalen en de directievertrekken zijn, conform de verstrekte opdracht, op sobere doch stijlvolle wijze verzorgd.

Op de tweede etage tenslotte ligt de grote personeels-cantine, waarvan het interieur is afgestemd op het doel waarvoor deze cantine bestemd is, te weten voor de recreatie van het personeel.

Grenzend aan de cantine een ruime keuken en vóór de cantine over de gehele lengte daarvan een breed terras.

Uitwendig heeft het voorgedeelte een uitgesproken eigen architectuur, in onderscheid met de bouwtrant van het hierboven besproken puntgedeelte en van de verlengde vleugel langs de Stadhouderslaan. Door dit verschil in bouwtrant heeft de architect uitdrukking willen geven aan het verschil in bestemming van de onderscheidene delen van het gebouw, waarvan de massa's in logisch verband zorgvuldig tegen elkaar zijn afgewogen.

Aantrekkelijk is de grote, voor de hoofdingang gelegen, vijver, welke het gebouw op fraaie wijze weerspiegelt.

Enkele data:

aanbesteding 26 september 1951

aanvang van het werk 5 november 1951

eerste paal 15 februari 1952

eerste steen 30 oktober 1952

hoogste punt 18 juni 1953

voltooiing 7 mei 1955.

Enkele cijfers:

grootte bouwterrein 12.350 m²

bebouwde oppervlakte 4.700 m²

inhoud gebouw $\pm$ 80.000 m³

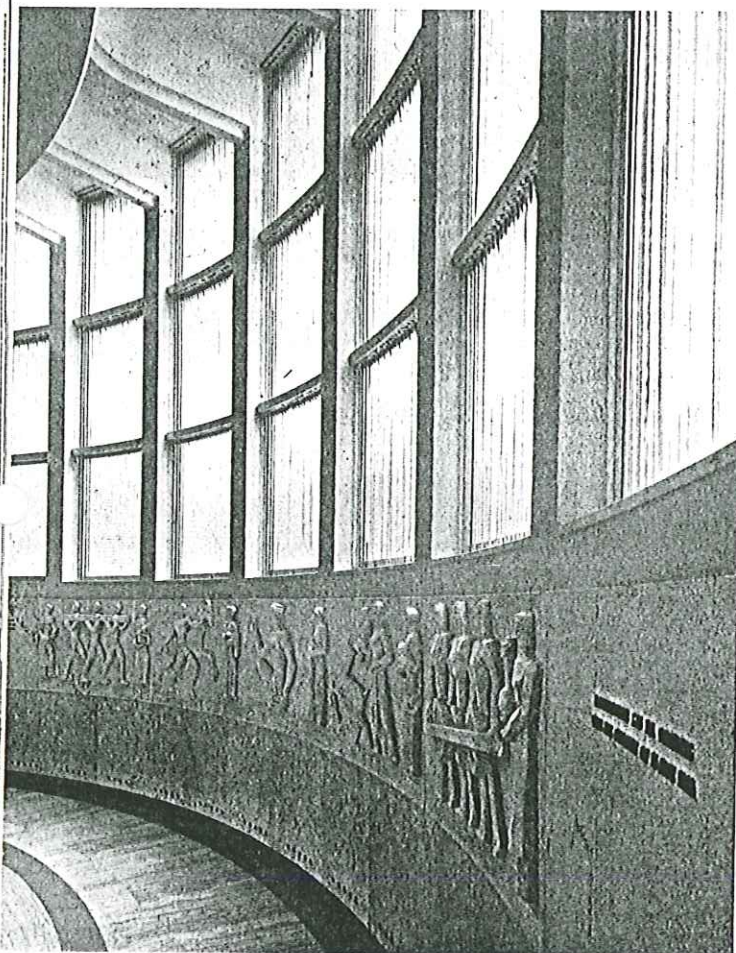
nuttige vloeroppervlakte $\pm$ 13.000 m²

plaatsruimte voor ongeveer 1200 personen.

Foto's Ad. Windig te Amsterdam.

Kamer president-directeur. Het wandtapijt, ontworpen door Lex Horn, geeft de in onze eeuw weer tot bloei gekomen gobelinkunst weer, toegepast voor een monumentale wanddecoratie, welke het menselijk lot — gesymboliseerd door de drie schikgodinnen — uitbeeldt.

Hol. Het daglicht, dat door het hoge raam binnenvalt, wordt door glazen staven gebroken. Het grote fries onder deze raampartij, waarvan de voorstelling door de verzekeringsgedachte werd geïnspireerd, werd vervaardigd door de beeldhouwer C. Stauthamer.

ver-
t en
ding
onde

de
iden
ver-
ver-
d.
eels-
doel
re-

r de
s.
igen
hier-
ogel
trant
rschil
t ge-
uldig

egen,
t.

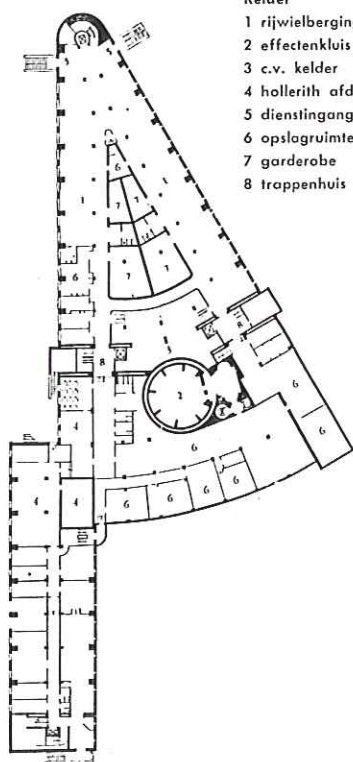
x Horn,
r weer,
enselijk →

dt door
l. waar-
pireerd,

Cantine met links buiten dakterras

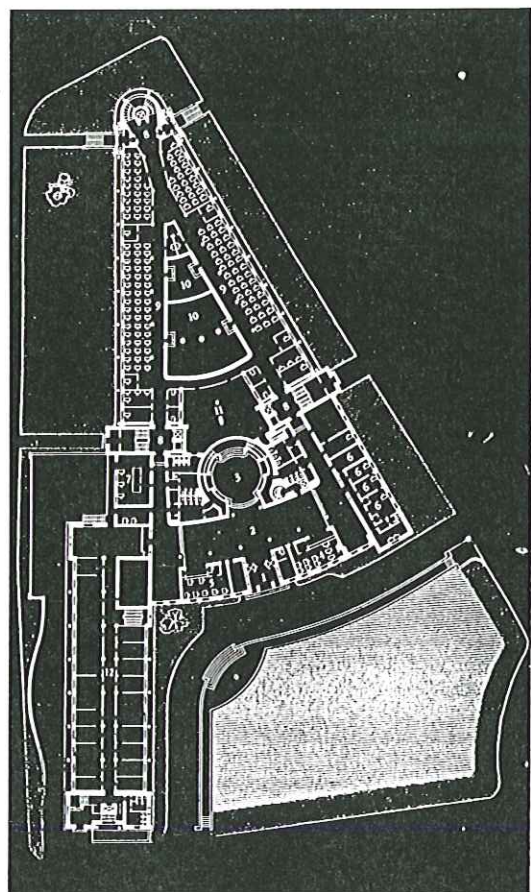

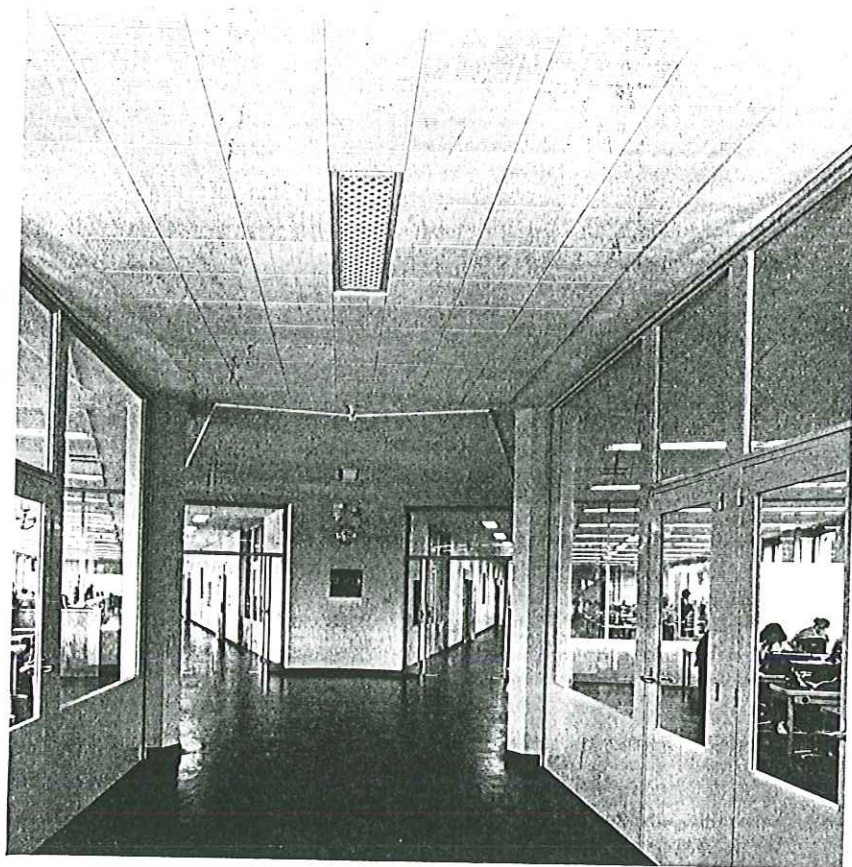
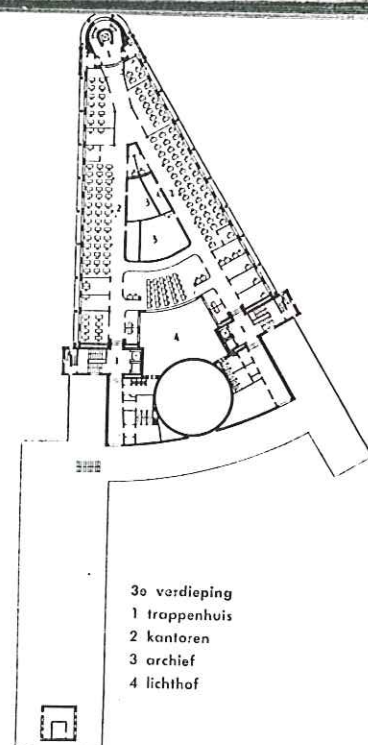
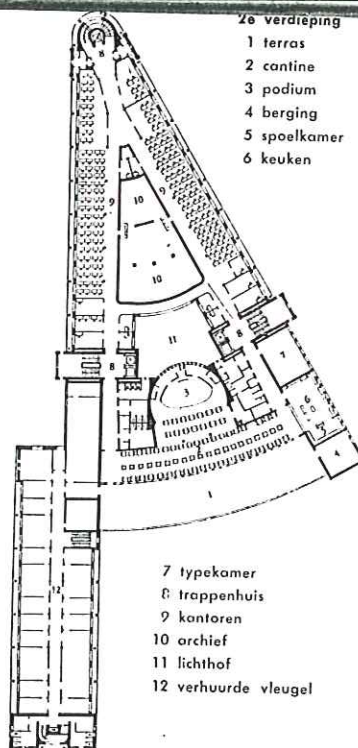
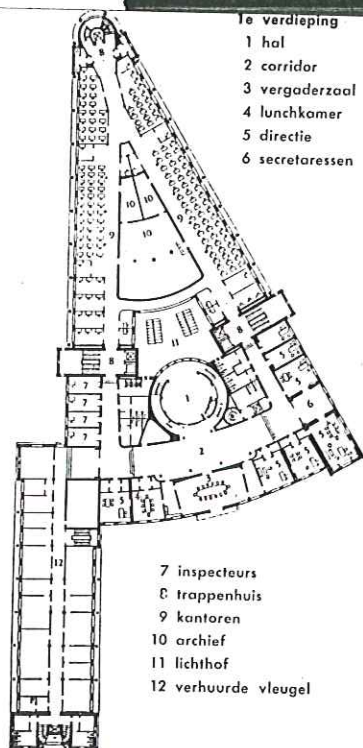
Kelder

- 1 rijwielberging
- 2 effectenkuis
- 3 c.v. kelder
- 4 hollerith afdeling
- 5 dienstingangen
- 6 opslagruimten
- 7 garderobe
- 8 trappenhuis

Begane grond

- 1 ingang
- 2 corridor
- 3 hol
- 4 kas
- 5 informatie
- 6 medische dienst
- 7 postkamer
- 8 trappenhuis
- 9 kantoren
- 10 archief
- 11 magazijn
- 12 verhuurde vleugel

Toegang tot de afdelingen in de punt van het gebouw

Kantoorgebouw AEGON

vh. Verzekeringsmaatschappij De Eerste
Nederlandsche

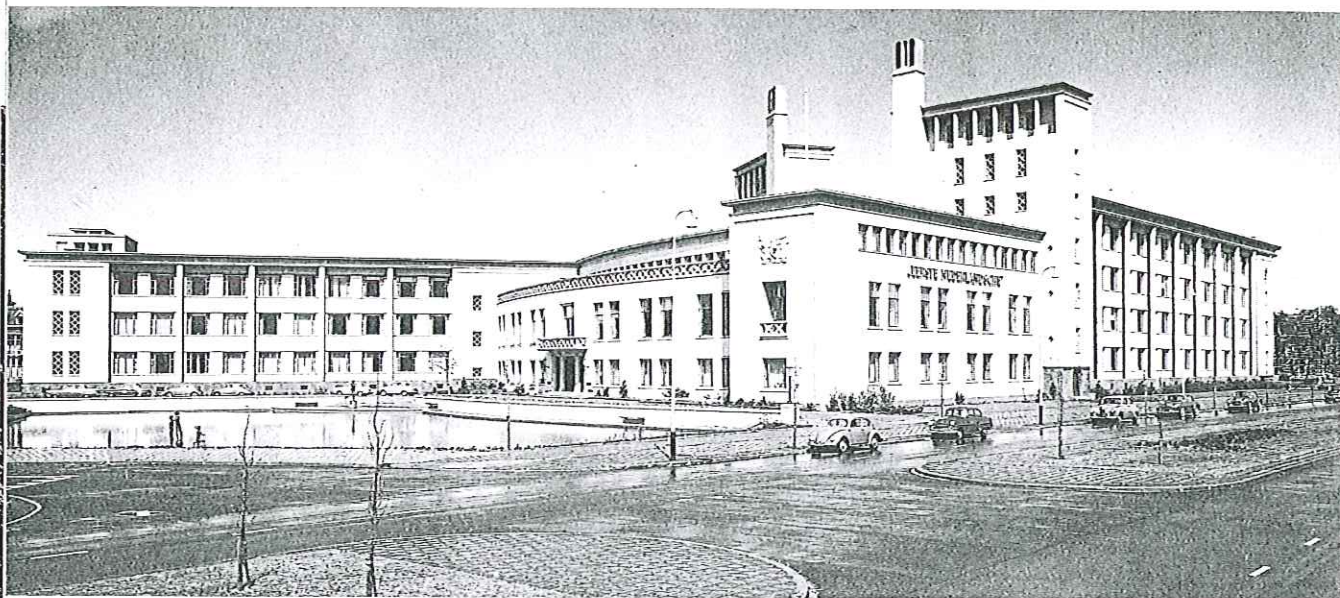
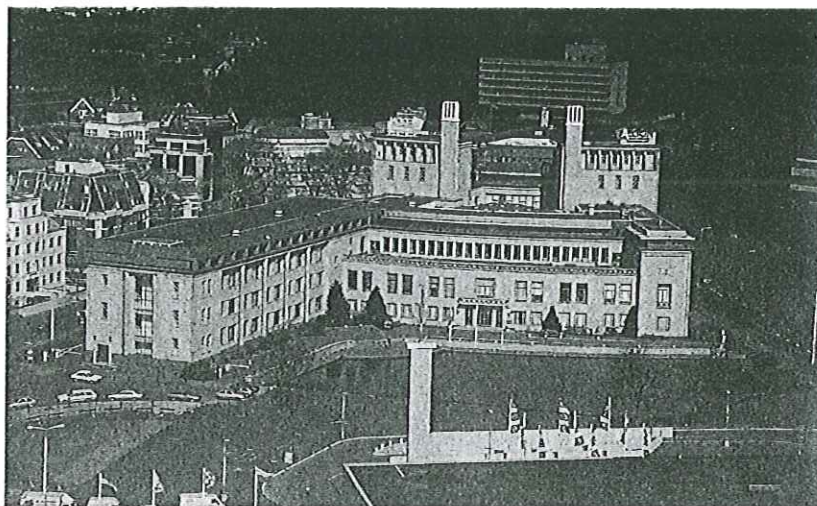
Churchillplein 1

A.J. van der Steur

1955-1961

verbouwing DSBV-ingenieurs en architecten

1982-1984

Het kantoorgebouw dat A.J. van der Steur in 1955 ontwierp, is een van de eerste grote kantoren van na de Tweede Wereldoorlog in Den Haag. Voor de oorlog behoorde dit gebied tot de villawijk Zorgvliet. Door de aanleg van een tankgracht als onderdeel van de Atlantikwall was hier een grote vlakte tussen het Statenkwartier en Zorgvliet ontstaan. Voor dit gebied plande Dudok in zijn wederopbouwplan een cultureel centrum in aansluiting op het Gemeentemuseum en een woongebouw op de hoek van de huidige Eisenhowerlaan en Johan de Wittlaan. Toen de planvorming stagneerde en Dudok zijn Haagse advieserschap in 1951 had beëindigd, wist De Eerste Nederlandsche het stuk van het terrein, dat bestemd was voor een flatgebouw, te verwerven. Bij zijn ontwerp hield Van der Steur rekening met de bouw van het cultureel centrum, dat er uiteindelijk niet is gekomen en waarvoor het Nederlands Congrescentrum in de plaats kwam. De hoofdingang van het kantoor situeerde hij aan een grote ruimte die thans het gemeenschappelijke voorplein is van het Congrescentrum en het kantoor. Het gebouw heeft de driehoekige vorm van de kavel overgenomen en bestaat uit een representatieve vleugel voor de directie aan het plein en hogere kantoorvleugels aan de twee

lanen. Wat de stijl betreft koos de architect, die wordt gerekend tot de Delftse School en voor de oorlog naam had gemaakt met het museum Boymans Van Beuningen in Rotterdam, voor een nog directer classicistische vorm en taal als Oud had gedaan voor het Shell-gebouw aan de Wassenaarseweg. De gevels van de kantoorvleugels zijn opgebouwd uit een basement van groen graniet waarboven de drie lagen met geglazuurde baksteen onder de glaspuien over de volle hoogte worden geleed door vrijstaande zuilen van kunststeen. De kroonlijst, die eveneens van veredeld beton is, deed tevens dienst als borstwering voor een dakterras. De architectuur van het gebouw past in de traditionalistische geest van de jaren veertig en vijftig, waarbij overheidsgebouwen en kantoren gezag en betrouwbaarheid moesten uitstralen. In 1983 zijn de kantoorvleugels verhoogd met twee lage verdiepingen naar ontwerp van J.H. Ploeger van DSBV-ingenieurs en architecten te Rotterdam. Voor deze dakopbouw, die het oorspronkelijke kantoorgebouw in zijn waarde laat, werd een staalskelet toegepast en een bekleding met bronskleurig aluminium.

Literatuur

- 'Beëindiging van een kantoorgebouw te 's-Gravenhage', *Bouw* jrg. 40 (17 augustus 1985) nr. 17, pp. 24-25.

Summary

The office building, designed by A.J. van der Steur for De Eerste Nederlandsche Verzekeringsmaatschappij in 1955, is one of the first large office buildings built after the War. Van der Steur's design took the building of a cultural centre into account, as had been suggested in W.M. Dudok's reconstruction plan. However, this centre has been replaced by the Nederlands Congresgebouw (Congress-complex).

The main entrance was placed at a large area which is now the communal forecourt of the Congress-complex and the office. The building has adopted the triangular shape of the lot and consists of a representative wing for the management in the forecourt and higher office wings on the two avenues. It has been erected in a classicistic style. The office wings have been raised with two low storeys in 1983 according to a design by J.H. Ploeger.